

**KS. ANDRZEJ SACHER**

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

e-mail: a.sacher@uksw.edu.pl

ORCID 0000-0003-2777-0411

## **Sprawozdanie z Konferencji Naukowej „Wydział Prawa Kanonicznego na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (1999-2024)”**

20 maja 2025 roku w auli muzycznej w Kampusie Dewajtis Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się Konferencja Naukowa pt. „Wydział Prawa Kanonicznego na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (1999-2024)”. To wydarzenie naukowe wpisane było w obchody 25-lecia istnienia UKSW, będącego spadkobiercą dawnej Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Na obu tych uczelniach wyższych istniał i nadal istnieje Wydział Prawa Kanonicznego, którego początki sięgają początków ATK, czyli listopada 1954 roku.

Obrady rozpoczęły się od powitania przybyłych Gości oraz społeczności uniwersyteckiej przez Dziekana Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW, o. dr. hab. Dariusza Borka OCarm., prof. ucz., zaś oficjalnego otwarcia dokonał ks. dr hab. Ryszard Sadowski, prof. ucz., Prorektor UKSW ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej. Posiedzenie składało się z dwóch sesji naukowych.

Pierwszej sesji przewodniczył ks. prof. dr hab. Henryk Stawniak SDB. Składały się na nią cztery referaty.

Pierwsze przedłożenie zatytułowane „Wydział Prawa Kanonicznego na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w latach 1999-2024” przedstawił ks. prof. dr hab. Wojciech Góralski. Zaprezentował historię Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW jako kontynuatora Wydziału Prawa Kanonicznego Akademii

Teologii Katolickiej w Warszawie. Następnie przedstawił strukturę wydziału oraz sylwetki zarządzającej kadry i wykładowców w omawianym okresie działalności. Wskazał również na wkład pracowników WPK UKSW w dziedzinie prawa kanonicznego, a także na zorganizowane przez ten wydział sympozja i konferencje naukowe. Pośród nich niewątpliwie jednym z najdonioślejszych był Międzynarodowy Kongres Prawa Kanonicznego pt. „Administracja w prawie kanonicznym”, który odbył się w Warszawie w dniach 14-18 września 2011 r., a którego organizatorem i gospodarzem był Wydział Prawa Kanonicznego UKSW.

Drugi referat wygłosił ks. dr Andrzej Sacher. Tematem jego przedłożenia było: „Prawo rzymskie w nauczaniu prawa kanonicznego”. Zaprezentował rys historyczny związków Kościoła katolickiego na Zachodzie oraz wschodnich wspólnot katolickich z prawodawstwem rzymskich cesarzy, którzy po ustanowieniu chrześcijaństwa religią państwową często prawnie regulowali życie wspólnoty wiernych. Zbliżeniu się obu systemów sprzyjała również rola społeczna, jaką odgrywali biskupi i synody po upadku cesarstwa rzymskiego. Prelegent wskazywał płaszczyzny owych wpływów, a także rolę prawa rzymskiego jako źródła pomocniczego dla prawa kanonicznego. Na koniec zaprezentował personalia prowadzących wykłady i ćwiczenia z prawa rzymskiego w omawianym ćwierćwieczu WPK UKSW.

Trzeci referat pierwszej sesji wygłosił ks. prof. dr hab. Józef Wroceński SCJ. Jego tematem była: „Struktura, dorobek i działalność Katedry Ustroju Kościoła i Kanonicznych Form Życia Konsekwowanego”. Ksiądz Profesor w swoim wystąpieniu nakreślił obraz i status prawny katedry, której był kierownikiem przez ponad dwadzieścia lat. Przedstawił etymologiczny i rzeczowy zakres pojęcia „katedra” oraz kwestie ogólne, dotyczące kierownictwa katedry, jej struktury i zadań. W dalszej części odwołał się do historii omawianej katedry. Przybliżył jej dorobek naukowy i dydaktyczny. Szczegółowo przedstawił obszar badawczy czterech zakładów tworzących tę katedrę, a następnie konkretny dorobek naukowy wyrażający się w licznych publikacjach wydanych drukiem w kraju i za granicą. W końcowej części wystąpienia referent przedstawił działalność organizacyjną

Katedry w postaci konferencji i sympozjów naukowych na Wydziale, wygłaszanych referatów podczas konferencji na innych uczelniach i w ośrodkach naukowych, zarówno w Polsce, jak i za granicą. Zwrócił uwagę także na pełnienie różnych funkcji i urzędów przez pracowników Katedry na Wydziale i Uczelni, a także w swoich środowiskach zakonnych i diecezjalnych.

Ostatni referat pierwszej sesji wygłosił p. dr Igor Kilanowski. Jego wystąpienie było zatytułowane: „Prawo kanoniczne jako dyscyplina nauki i kierunek kształcenia w kontekście przepisów prawa państwowego i kościelnego”. Prelegent ukazał regulacje prawa polskiego oraz prawa kościelnego dotyczące nauczania prawa kanonicznego w ramach polskiego systemu szkolnictwa wyższego. Wskazał również na perspektywy rozwoju tej dyscypliny uniwersyteckiej w zakresie prac badawczych i dydaktycznych. Odniósł się także do roli i miejsca kierunku prawo kanoniczne pośród innych dyscyplin naukowych na UKSW.

Sesja zakończyła się ożywioną dyskusją dotyczącą m.in. perspektyw rozwoju i dalszej działalności Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW, oferty naukowej i sposobów pozyskiwania nowych studentów.

Po przerwie rozpoczęła się druga sesja Konferencji, którą poprowadził ks. dr hab. Marek Stokłosa SCJ, prof. ucz., Prorektor UKSW ds. Kadr i Projektów. W tej części obrad wygłoszono trzy referaty.

Pierwsze wystąpienie zatytułowane „Struktura, dorobek i działalność Katedry Kanonicznego Prawa Małżeńskiego” zaprezentował ks. dr hab. Tomasz Białobrzeski, prof. ucz. Zgodnie z zamysłem organizatorów Konferencji przedstawił historię Katedry Kanonicznego Prawa Małżeńskiego na przestrzeni minionych 25 lat jej działalności. Zaprezentował strukturę katedry, sylwetki pracowników ją tworzących, a także dorobek naukowy wypracowany w podanym okresie, zwłaszcza liczne monografie opublikowane drukiem. Omówił również zorganizowane przez katedrę sympozja i konferencje naukowe oraz wystąpienia pracowników katedry w ramach sympozjów i konferencji naukowych organizowanych przez macierzysty wydział i inne ośrodki naukowe.

Autorem drugiego referatu tej sesji był o. prof. dr hab. Wiesław Kiwior OCD. Jego wystąpienie było zatytułowane: „Procesy beatyfikacyjne i kanonizacyjne z tytułu *oblatio vitae*”. Ojciec Profesor przybliżył zebranym zagadnienia związane z trzecim rodzajem procesów beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych wprowadzonym przez papieża Franciszka obok istniejących od dawna procesów dotyczących wyznawców i męczenników. Prelegent wskazał szczegółowo na charakter spraw, jakie podlegają nowemu rodzajowi procesu kanonizacyjnego, który był postulowany już od kilku stuleci. Podał również liczbę procesów z tytułu *oblatio vitae* toczących się aktualnie w Dykasterii Spraw Kanonizacyjnych.

Ostatnie wystąpienie zostało zaprezentowane przez ks. dr. hab. Piotra Rygułę, prof. ucz. Było ono zatytułowane: „Działalność Katedry Prawa Wyznaniowego i Komparatystyki Prawniczej – sympozja i publikacje”. Ksiądz Profesor w swoim przedłożeniu dla ukazania charakterystyki i pochodzenia Katedry Prawa Wyznaniowego i Komparatystyki Prawniczej działającej na WPK UKSW, nawiązał do historii działającego na Uniwersytecie Warszawskim Wydziału Prawa i Administracji, na którym do 1948 roku w ramach tzw. ogólnej formacji prawniczej wykładano prawo kościelne. Takie związki historyczne nauczania prawa państwowego z prawem kościelnym w Warszawie miały wpływ na charakter i specyfikę studiów na powstałym na ATK i kontynuowanym na UKSW Wydziale Prawa Kanonicznego, a także w omawianej katedrze. Znajduje to swój wyraz przede wszystkim w kierunku kanoniczno-cywilnym na naszym wydziale, gdzie studia cywilistyczne odgrywają ważną rolę. Następnie Prelegent przywołał znaczące publikacje polsko- i obcojęzyczne oraz zorganizowane przez katedrę konferencje naukowe, w tym te o charakterze międzynarodowym.

Po prezentacji referatów odbyła się dyskusja uczestników Konferencji. Szczególne miejsce zajęły w niej rozważania dotyczące procesu kanonizacyjnego z tytułu *oblatio vitae*, a zwłaszcza sylwetek polskich kandydatów na ołtarze, których procesy kanonizacyjne toczą się z tego tytułu.

Całość obrad Konferencji podsumował ks. dr hab. Marek Saj CSSR, prof. ucz., Dyrektor Instytutu Prawa Kanonicznego UKSW. Po podziękowaniu prelegentom oraz uczestnikom za udział w tym wydarzeniu naukowym oficjalnie zakończył jego obrady.

Zaplanowano wydanie drukiem materiałów pokonferencyjnych w roku 2026.